

Historia

strona w budowie

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach powstała 9 sierpnia 1956 roku, kiedy to Miejska Rada Narodowa - swoją Uchwałą Nr 29/197 - podjęła decyzję o powołaniu samodzielnej biblioteki i zatwierdzeniu Statutu MBP Tychy. Wcześniej istniała w Tychach biblioteka gminna, należąca do powiatu pszczyńskiego, a pierwszy zapis w księdze inwentarzowej księgozbioru nosi datę 5 czerwca 1947 roku. W wyniku wydzielenia ziemi tyskiej z powiatu pszczyńskiego i ustanowienia samodzielnej jednostki administracyjnej od kwietnia 1955 roku do sierpnia 1956 roku funkcjonowała Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna.

Organizatorem a zarazem pierwszą kierowniczką Biblioteki była Joanna Michałowska. Od 1 grudnia 1957 roku - przez okres 33 lat - kierownikiem, a następnie dyrektorem MBP Tychy, była mgr Maria Pietruszkowa. W gronie pierwszych bibliotekarek znalazły się: Stanisława Drożdż, Irena Suchan, Maria Kurzak, Jolanta Wojcieszek, Anna Fidyk i Zofia Grodzicka. Pierwsza filia biblioteczna powstała w maju 1957 roku. Zajmowała ona część pomieszczeń nowego Domu Kultury na osiedlu A.

Lata sześćdziesiąte były głównie okresem gromadzenia właściwego księgozbioru, zwłaszcza dla dzieci i dla czytelników oraz starań o włączenie bibliotek do planu budowy nowych osiedli. Powstaje Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów (1962r.). W 1964 roku uruchomiona zostaje pierwsza placówka projektowana na bibliotekę. Była to filia o pełnym zakresie usług, zlokalizowana w Pawilonie Górniczym przy ul. Engelsa [obecnie siedziba redakcji tygodnika "Echo" przy ul. Edukacji]. Otrzymaliśmy lokal o pow. 178 m². Na ówczesne czasy była to bardzo nowoczesna i ładna placówka. Była filmowana i pokazywana w katowickiej telewizji. Niestety w latach późniejszych zmuszeni zostaliśmy do opuszczenia tegoż lokalu. Pod koniec lat sześćdziesiątych mieszkańcy naszego miasta mieli do dyspozycji 5 bibliotek, w których zgromadzony był księgozbiór liczący prawie 90.000 egzemplarzy. Zespół bibliotekarzy liczył 18 osób.

O latach siedemdziesiątych, w historii MBP Tychy, można powiedzieć, że były to czasy gwałtownego przyrostu placówek bibliotecznych oraz intensywnych działań i przedsięwzięć na rzecz tworzenia nowoczesnej książki. W marcu 1971 roku otwarto pierwszą w mieście filię dla specjalnej grupy użytkowników, jakimi byli pacjenci Szpitala Wojewódzkiego. Rok później włączono do naszej sieci bibliotekę gromadzką w Urbanowicach. Swoją działalność rozpoczyna także druga specjalistyczna filia dla dzieci i młodzieży. W 1974 roku nową siedzibę uzyskuje biblioteka centralna. Otrzymujemy lokal przy ul. Fornalskiej 27 (obecnie Wyszyńskiego) o pow. 582 m², gdzie możliwym stało się uruchomienie - pierwszego w województwie katowickim - działu muzycznego. Rozpoczynamy w szerszym zakresie gromadzenie zbiorów specjalnych, w tym szczególnie muzycznych. Otrzymujemy dyplom Ministra Kultury i Sztuki za upowszechnianie czytelnictwa.

W wyniku zmian administracyjnych granic miasta (w 1975 i w 1977) do sieci MBP Tychy włączono biblioteki z następujących miejscowości: Bieruń Stary, Bieruń Nowy, Łędziny, Kobiór, Wiry, Gostyń Bojszowy, Bojszowy Nowe. Najważniejszym zadaniem tego okresu było organizacyjne, administracyjne i merytoryczne scalenie zróżnicowanych placówek w jeden organizm biblioteki miejskiej.

Pod koniec lat siedemdziesiątych pojawiają się pierwsze założenia i plany dotyczące budowy gmachu biblioteki głównej miasta. Prowadzimy działalność biblioteczną w 18 placówkach, w których zgromadzone są zbiory liczące prawie 290 tysięcy jednostek, w tym ok. 6700 jednostek zbiorów specjalnych. Kadra bibliotekarska to 48 bibliotekarek.

Dekada lat osiemdziesiątych to z jednej strony rozwój sieci bibliotecznej, z drugiej wiele trudności w realizacji zadań bieżących, związanych z regresem gospodarczym, społecznym i kulturalno-oświatowym. Wzrastają koszty utrzymania bibliotek, załamuje się rynek wydawniczy. Z ogromną determinacją i poświęceniem staramy się jak najlepiej służyć naszym mieszkańcom.

W sposób szczególny należy zatrzymać się na roku 1985. Od stycznia tegoż roku MBP Tychy staje się zakładem budżetowym. Tworzy własną obsługę finansowo-księgową. Wtedy też - w jednym czasie - otrzymujemy dwa lokale biblioteczne na osiedlach Z i U (miały być oddane odpowiednio w 1982 i w 1983 roku). Wiązały się z tym ogromne

dotąd obowiązkami organizacyjnymi, finansowymi, kadrowymi i merytorycznymi. We wrześniu 1987 roku otrzymujemy pomieszczenia filii na osiedlu W, której budowę przewidywano na 1983 rok. W tym samym roku w sensie organizacyjnym i merytorycznym wyodrębniony zostaje dział informacyjno-bibliograficzny. Pod koniec tych lat Biblioteka nasza dysponowała 454 tysięcznym księgozbiorem i 22 tysiącami jednostek zbiorów specjalnych. Świadczyliśmy usługi w 23 placówkach bibliotecznych. Zespół pracowników merytorycznych liczył 64 osoby.

Lata dziewięćdziesiąte przyniosły kolejne, bardzo istotne zmiany. Biblioteki w całym kraju musiały odnaleźć się w nowej rzeczywistości, szczególnie ekonomicznej. Zostały instytucjami kultury, posiadającymi osobowość prawną. Stały przed nowym wyzwaniem, jakim jest komputeryzacja i Internet.

W grudniu 1990 roku - po 33 latach pracy - odchodzi na emeryturę dyrektor Maria Pietruszkowa. Funkcję tę z dniem 1 stycznia 1991 roku przejmuje mgr Zofia Olszewska. W tym samym roku - w wyniku zmian administracyjnych granic miasta - sieć tyskiej Biblioteki zostaje zredukowana do 14 placówek. Przed ówczesnym zespołem pracowników stało zadanie przekazania gminom ościennym 9 byłych filii bibliotecznych.

Od 1 lutego 1992 roku tuską Biblioteką kieruje mgr Dorota Łukasiewicz-Zagała. W bibliotece centralnej wydłużamy godziny otwarcia i proponujemy czytelnikom usługi kserograficzne. Rok później organizujemy I Tyskie Dni Literatury. Wtedy też ukazuje się pierwszy tom bibliografii naszego miasta: „Tychy - bibliografia 1928-1991”. Rozpoczynamy starania o pozyskanie funduszy na komputeryzację Biblioteki.

W 1994 roku przejmujemy od Spółdzielni Mieszkaniowej "Stella" bibliotekę środowiskową (wcześniej biblioteka zakładowa FSM) na osiedlu K. Dwa lata później remontujemy i zabezpieczamy bibliotekę centralną.

Przełomowym rokiem staje się 1997 rok, kiedy to rozpoczynamy komputeryzację procesów bibliotecznych. Jest to także rok, w którym otrzymujemy nowy lokal dla filii dziecięcej i młodzieżowej nr 7 - powstaje jedna z najciekawszych placówek tego typu w województwie. Tam też przenosimy dział muzyczny i książki mówionej z Centrali, w miejsce którego uruchamiamy czytelnię czasopism.

W 1998 roku - po kilkudziesięciu latach starań i oczekiwań - dostajemy lokal i środki finansowe na uruchomienie filii bibliotecznej w Czułowie. Zostaje ona oddana dla czytelników w maju 1999 roku.

Biblioteka tyska musiała odnaleźć się w nowej rzeczywistości społecznej i ekonomicznej. Wszelkie działania i przedsięwzięcia całego zespołu pracowników zmierzały ku znalezieniu "złotego środka" na te czasy. Potrzeb, pomysłów i zadań było wiele.

Przez cały ten okres notujemy stały i systematyczny wzrost czytelnictwa. Jego dynamika, w niektórych latach, była bardzo duża, szczególnie w bibliotece centralnej. Dysponujemy księgozbiorem liczącym 334 tysiące egzemplarzy oraz ponad 31 tysiącami jednostek zbiorów specjalnych, zgromadzonych w 16 placówkach. Zespół bibliotekarzy liczy 60 osób.

Charakterystycznym zjawiskiem tych lat było również to, że w prawie każdym roku wykonywaliśmy remont kompleksowy przynajmniej jednej placówki bibliotecznej, tworząc ciekawe i przyjazne przestrzenie dla czytelników. Odnowiliśmy 10 placówek bibliotecznych.

W nowy wiek, w kolejną dekadę, wkraczaliśmy z poczuciem, że będą to czasy nowych technologii informatycznych i komunikacyjnych, że Internet spowoduje zupełnie inne spojrzenie na otaczający nas świat. Biblioteki będą musiały - w szerszym zakresie - łączyć tradycję z nowoczesnością. Pojawi się - w dobie społeczeństwa informacyjnego, społeczeństwa wiedzy - zupełnie nowy czytelnik i użytkownik. Biblioteczna służba zmieni nieco swoje oblicze, a bibliotekarz stanie się nie tylko przewodnikiem po literaturze, propagatorem kultury i wiedzy, pomocnikiem w dociekaniach naukowych, pośrednikiem między twórcą i odbiorcą, ale także brokerem informacji, poruszającym się w świecie informacji globalnej.

Kontynuujemy komputeryzację procesów bibliotecznych: cały czas tworzymy bazę wszystkich nabytków, wprowadzamy zbiory biblioteki centralnej, przygotowując się do komputerowego wypożyczania oraz osadzamy bazę,

liczącą ponad 130.000 jednostek w Internecie [2005].

Realizujemy kolejne remonty kompleksowe, w tym rozpoczynamy odnawianie biblioteki centralnej. Rozszerzamy swoje usługi proponując dostęp do komputerów, zbiorów elektronicznych i do Internetu.

Bierzemy udział w wielu przedsięwzięciach i programach, warto wymienić: "Noc z Andersenem", "Cała Polska Czyta Dzieciom", "Z ekonomią na ty", "Ikonka", "Promocja czytelnictwa". Rozpoczynają działalność nasze galerie, w tym "Prowizorka" i "Brama". Nasza Biblioteka i nasi bibliotekarze otrzymują szereg wyróżnień i nagród. Dysponujemy zbiorami liczącymi ponad 388 tysięcy jednostek, a zespół bibliotekarzy to 60 osób.

Dzieje naszej Książnicy to zaledwie 50 lat, lecz 50 lat działalności to ogrom przemian, wieloletni trud bibliotekarzy i pracowników, lata lepsze i gorsze, to wreszcie to, co złożyło się na obecny kształt pracy i wygląd tyskiej Biblioteki. Sens istnienia i działania bibliotek przejawia się w służbie na rzecz czytelnika i mieszkańca. Tej tradycyjnej i tej nowoczesnej. Przez okres 50 lat zespół ponad 470 bibliotekarzy udostępnił czytelnikom ponad 26 milionów jednostek naszych zbiorów i udzielił prawie 670 tysięcy informacji.